

AZ ISKOLA TOPEKÁBAN

BEN LERNER

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2020

Matt bátyámnak

TARTALOM

<i>[Darren elképzelte, hogy betöri...]</i>	9
Érvhajhászás (Adam)	11
<i>[Nem ér a nevem...]</i>	45
Beszédkövetés (Jonathan)	49
<i>[A dolgok, amiket Darren megálmodott...]</i>	83
A Férfiak (Jane)	91
<i>[Darren segített a szomszéd...]</i>	131
A jelelés (Adam)	135
<i>[A fiú megzúzmarásodott...]</i>	173
A New York-i iskola (Jonathan)	181
<i>[A plafonról lógott egy...]</i>	211
Paradox hatások (Jane)	217
<i>[Darren úgy gondol rá...]</i>	259
Hangológia (Adam)	261
Tematikus Appercepció (Adam)	293
Köszönetnyilvánítás	317

Darren elképzelte, hogy betöri a tükröt a fémszékkel. A tévében látta, hogy lehetnek mögötte emberek a sötétben, akik őt nézik. Szinte érezte a tekintetük nyomását az arcán. Üvegszilánkok lassított zápora, előbukkanó alakok. Megállította a filmet, visszatekerte, újra végignézte a szilánközönt.

A fekete bajszos férfi folyton azt kérdezgette, kér-e valamit inni, és Darren végül azt mondta, meleg vizet. A férfi kiment érte, és a másik, akinek nem volt bajsza, megkérdezte Darrent, jól van-e. Nyugodtan nyújtsd ki a lábad.

Darren nem mozdult. A bajszos visszajött, egyik kezében gözölgő barna papírpohár, a másik markában piros szívószálak meg kis papírtasakok: Nescafé, Lipton, édesítő. A méregválaszték, mondta, de Darren tudta, hogy csak viccel; nem mérgeznék meg. A falon volt egy plakát: ISMERJE MEG A JOGAIT, alatta meg kisbetűs szöveg, amit nem tudott elolvasni. Nem volt más, amit bámulhatott volna, miközben a bajszos beszélt. A világítás olyan volt, mint az iskolában. Fájdalmasan éles, amikor nagy ritkán felszólították. („Föld hívja Darrent”, Mrs. Greiner hangja. Aztán a társai ismerős röhögése.)

Lenézett és látta, hogy monogramokat meg csillagokat meg rejtjeleket karcoltak a szék ülökéjének fájába. Az ujjjaival átrajzolta őket,

a csuklóit összenyomva, mintha még mindig össze lennének bilincselve. Amikor az egyik férfi kérte, hogy nézzen rá, Darren ránézett. Először a szemébe (kék), aztán a szájára. Ami utasította, hogy mészélje el még egyszer az egészet. Úgyhogy megint elmesélte, hogy elhajított egy biliárdgolyót a bulin, de a másik férfi közbeszólt, bár gyengéden: Darren, az elején kezd, légy szíves.

Kétszer is kortyolt a vízből, bár kicsit perzselte a nyelvét. Képzletében emberek gyülekeztek a tükör mögött: az anyja, az apja, dr. Jonathan, Mandy. Darren képtelen volt megértetni velük, hogy sose dobta volna el a biliárdgolyót, csakhogy már rég megtette. Jóval azelőtt, hogy az az elsős cikizte a megszokott gúnynevekkel, azelőtt, hogy kivette a golyót a sarokzsebből, méricskélte a súlyát, érezte a hűvös, sima gyanút, azelőtt, hogy belevágta a zsúfolt sötétbe – a biliárdgolyó mindig is a levegőben lebegett és lassan forgott. Ott volt egész életében, mint a hold.

ÉRVHAJHÁSZÁS

(ADAM)

Amber mostohaapjának csónakján sodródtak egy amúgy üres, mesterséges tavon, amelyet nagy sorházak vettek körül. Ősz eleje volt, Southern Comfortot ittak üvegből. Adam a csónak orrában ült, egy villódzó kék fényt figyelt a vízparton, ami ablakon vagy üvegajtón keresztül látszó televízió lehetett. Hallotta a lány öngyújtójának sercenését, majd látta a föléje lebegő, szétfosló füstöt. Adam jó sokat beszélt, most hagyta abba.

Amikor hátrafordult felmérni a beszéde hatását, azt látta, hogy a lány eltűnt, a farmerja meg a pulóvere ott hevert egy kis kupacban a pipával meg az öngyújtóval együtt.

Szólongatta a lányt, hirtelen nagyon is tudatában lett a környező csendnek, és beledugta a kezét a vízbe, ami hideg volt. Ösztönösen felemelte a lány pulóverét, és beszívta a fafüst illatát, ami aznap este korábban, a Clinton-tónál ivódott bele, meg a szintetikus lewendulát, amiről tudta, hogy a lány tusfürdőjének illata. Újra hívta a lányt, most már hangosabban, aztán körülnézett. Pár madár cikázott a tó zavartalan felszínén; nem is, azok denevérek. Mikor ugorhatott vagy léphetett ki a csónakból, hogyhogy nem csobbant, és mi van, ha belefulladt? Adam most már kiáltott; egy kutya felelt a távolban. Elszédült attól, hogy körbe-körbe forogva kereste, és leült.

Aztán megint felállt és végignézte a vizet a csónak oldala mellett, hátha a lány ott bújik, és alig bírja visszafojtani a nevetését, de nem bújt ott.

Vissza kell kormányoznia a csónakot a dokkhoz, Amber biztos ott várja. (Minden két-három parcellára jutott egy dokk.) Mintha szentjánosbogarak jeleztek volna a partról, de az évnék ebben a szakában már nem tűnt valószínűnek. Érezte, hogy rátör a düh, és örült neki, hátha elnyomja a pánikot. Abban bízott, hogy Amber az ő zavaros vallomása előtt ugrott a vízbe. Akkor azt mondta, együtt maradnak akkor is, amikor ő elmegy Topekából továbbtanulni, de már tudta, hogy nem igaz; alig várta, hogy közönyösen viselkedhesen Amberrel, amikor megtalálja biztonságban a parton.

Nézzük, ahogy a külső motor fénylik a holdfényben. Bármelyik barátja könnyedén elvezetné a csónakot; mind rendelkeztek alapvető közép-nyugati műszaki érzékkel, még az alapítványi srácok is, tudtak olajat cserélni vagy fegyvert tisztítani, ő pedig még egy kuplungos autót sem bírt elvezetni. Talált egy zsinórt, amit a behúzóknak tippelt, megrántotta, nem történt semmi; másik helyzetbe fordította azt, ami csak a gázkar lehetett, és újrapróbálta; semmi. Már kezdett arra gondolni, hogy kénytelen lesz kiúszni – abban sem volt biztos, mennyire tud úszni –, amikor meglátta a bedugott slusszkulcsot; elfordította, és a motor beindult.

A lehető leghalászbabban tartott a part felé. Amikor közeledett, le is állította a motort, a csónakot viszont elfelejtette párhuzamosba fordítani a dokkkal; az üvegszál test hangos reccsenéssel ütődött a fának, ami elhallgattatta a közeli kecskebékákat; ránézésre semmi nem sérült meg, nem mintha alaposan megnézte volna. Gyorsan rádobta a csónakban heverő kötelet a dokkra szögeezett kötélvillára, kötött valami csomófélét, aztán kimászott a csónakból; imádkozott, hogy

senki ne figyelje valamelyik ablakból. Nem vette magához se a slussz-kulcsot, se Amber ruháit, se a pipát, se az üveget, csak futásnak eredt az emelkedő harmatos fűvén a lány háza felé; ha a csónak kisodródik a tóra, Amber hibája lesz.

A tóra néző nagy üvegajtót sosem zárták; az egyik szárnyat hal-kan elhúzta, és belépett. Csak most érezte meg magán a hideg verejtéket. Ki tudta venni Amber öccsének alakját a kanapén, fejére tett párnával aludt a nagy tévé izzó fényében; a híradó ment lenémítva. A szoba amúgy sötét volt. Adam fejében megfordult, hogy felébreszti a srácot, de inkább levette a Timberland bakancsát, amiről feltételezte, hogy sáros, és átosont a szobán a fehér szőnyeges lépcsőhöz; lassan indult felfelé.

Kétszer-háromszor aludt itt, amikor Amber azt mondta a szüleinek, hogy túl sokat ivott; azok azt hitték, a vendégszobában aludt; azt is hitték, helyesen, hogy hazatelefont. De most – amikor abban sem volt biztos, hogy Amber itt van – elborzasztotta a gondolat, hogy bárkivel is találkozhat. Amber anyja altatót szedett, többször látta a jókora üvegcsét, tudta, hogy éjjelente borral veszi be; Amber mostohaapja nemrég átaludt egy egész bulit, pedig verekedés is volt; nem ébrednek fel, nyugtatta magát, csak ne lökj fel semmit; örült, hogy zokniban van.

Felért az első szintre, és mielőtt feljebb ment volna a hálószobákhoz, végigpásztázott a sötét, tágas nappalin. Majdnem látta a vadászjelenetet ábrázoló nagy festményt a túlsó falon: kutyák kergetik ki a vadat egy tóparti erdőből naplementekor. Látta a pislogó piros fényt a riasztón, amit istennek hála sosem kapcsoltak be. És némi fény derengett az ezüstös képkereteken a kandallópárkányon, családi fotók: pulóveres kamaszok falevelekkel megszórt gyepen, Amber

öccse focilabdát fog. Az óriási konyhában valami pattogva tágult vagy zsugorodott. Adam feljebb ment.

Amberé volt az első nyitott ajtó jobbra, és villany nélkül is látta az ajtóból, hogy a lány az ágyában fekszik, a paplan alatt, és nyugodtan lélegzik. Adam válla ellazult; mélységesen megkönnyebbült, és a megkönnyebbülés még több teret hagyott a dühnek; arra is ráébresztette, mennyire kell vizelnie. Megfordult és bement a szemközti fürdőszobába, óvatosan betette az ajtót, és fel sem kapcsolta a villanyt, csak felemelte a vécédeszkát. Aztán meggondolta magát, visszaeresztette a deszkát, és inkább leült. Odakint autó ment el, lassan, a reflektora a relaxa egyik ferde lamelláján keresztül megvilágította a fürdőszobát.

Nem Amber fürdőszobája volt. Az elektromos fogkefe, a hajszárító, ezek a különös szappanok – nem az ő pipereszerei. Egy pillanatilag azt hitte, sőt, kétségbeesetten remélte, hogy Amber anyjáié, de túl sok egyéb eltérést is talált: a zuhanykabin ajtaja más volt, tejüveges; most már érezte a citromillatú zselégolyókat egy üvegben a vécé tetején; idegen szárított virágok lógtak egy lila zacskóban a falon. Borzongva visszagondolt, és a házról alkotott benyomása megváltozott: Hol van a zongora (amin senki nem játszik)? Nem kellett volna látnia az elektromos csillárt? A szőnyeg a lépcsőn: nem volt túl vastag, túl sötét a sötétben ahhoz, hogy tényleg fehér lehessen?

A különbségek felismerésétől rémület fogta el, hogy rossz házban van, de egyúttal, a házak egyformasága miatt, az az érzés is, hogy egyszerre van az összes tavi házban; az egyforma elrendezés fennköltége. Mindegyik házban ott fekszik Amber vagy egy hozzá hasonló valaki, aki alszik vagy úgy tesz; a törvényes gyámok arrébb a folyosón, tagbaszakadt, horkoló férfiak; a pózok és az arcok a kandallón sorakozó családi képeken talán mások, de az arcok-pózok

ugyanabból a nyelvtanából; a festmény elemei talán változnak, de az ismerőség és közhelyesség szintje nem; ha kinyitja bármelyik hatalmas acélhűtőt vagy megnézi a műmárvány konyhaszigetet, egyforma, moduláris termékekkel találkozna, épp csak kissé más konfigurációban.

Egyszerre volt az összes házban, de közben felettük is lebegett, pontosan azért, mert nem volt különálló testhez kötve; mintha a miniatűr terepasztalt nézné, amit Klaustól, az apja barátjától kapott kiskorában; a vonatok nem érdekelték, alig tudta őket vezetni, de a tájat imádta, az asztal statikus zöld borítását, az apró, mégis sudár fenyőket. Amikor a hihetetlenül részletes fákat nézte, egyszerre két nézőpontot foglalt el: elképzelte magát az ágaik alatt, és közben fentről nézte őket; felfelé nézett a lefelé néző önmagára. Egy rélével, ami kiengedte a testéből, gyorsan tudott csúszkálni ezek között a perspektívák, nagyságrendek között. Most megdermedt a félelemtől ebben a bizonyos fürdőszobában és egyúttal az összes többi fürdőszobában; száz ablakból nézett le a kis csónakra a mesterséges tavon. (A megszáradt akrilon a jelzésszerű fehér foltok mozgás és holdfény érzetét keltik.)

Visszaúszott önmagába. Olyan érzése támadt, mintha valahol stopper indult volna el, mintha percei, talán csak másodpercei lennének elmenekülni a házból, ahová véletlenül tört be, mielőtt puskával képen lövik vagy zsaruk találják rá, ahogy egy alvó lány szobája előtt ólálkodik. A félelemtől alig kapott levegőt, de azt mondta magának, hogy megnyomja a visszatekerés gombot, csendben kimegy arra, amerre bejött, nem zavar meg senkit. Ezt is csinálta, habár lefelé menet nem tudta nem konstatálni az apró különbségeket: ott volt egy nagy L alakú kanapé, amit még sosem látott; a dohányzóasztal üvegből volt, és nem sötét fából. A lépcső alján

megtorpant: a bejárati ajtó hívogatta; szabad lehetne, de a Timberland bakancsát odalent hagyta. Ha el akarja hozni, el kell mennie az alvó idegen mellett.

Noha félt, hogy bármelyik pillanatban felfedezhetik, mégis úgy döntött, hogy lemegy a bakancsáért, nem is annyira azért, mert bizonyíték, ami révén eljuthatnak hozzá, hanem mert úgy érezte, neveltséges, megalázó lenne mezítláb visszamenni Amberhez. El tudta képzelni a történetet, érezte, milyen gyorsan terjedne: hogy amikor Amber otthagya, előbb alig bírta a csónakkal, aztán elvesztette a kibaszott lábbelijét is valami béna kaland közben. Hé, Gordon, megvan kötve a cipőd? A lábodon van a papucsod? Felvillant előtte egy emlék Sean McCabe-ről előkészítőből, aki zokniban, sírva ment haza, amikor megtámadták és elvették az Air Jordanjét; Sean még mindig ki volt akadva miatta, és Sean most már százötven kilóval nyomott fekve.

A srác, aki Amber öccse lehetett volna, közben arccal a kanapé háta felé fordult; a párna a padlóra esett. A képernyőn Bob Dole óriási feje mozgatta a száját, ahogy Adam elosont előtte. Fogta a bakancsát, és lassan elhúzta az üvegajtót; a görgő kicsit beakadt; erősebben meg kellett löknie vele, amitől hangosat nyikkant; a kanapén a test megmoccant és elkezdett felülni. (A Lake Sherwood Lakóparkban testek moccantak meg és kezdtek el felülni.) Adam be se húzta az ajtót, bakancssal a kezében megiramodott a nedves fűvön – nem törődött az egyenetlen talajjal, a kavicsokkal és ágakkal –, olyan sebességgel, amit talán soha többé nem ér el, mert a teste hálás volt, hogy végre kezdhet valamit azzal a sok adrenallinnal. Senki nem kiabált utána; csak a léptei dobogását hallotta, a vér dübörgését a fülében; beindított pár mozgásérzékelős lámpát, úgyhogy közelebb kanyarodott a vízhez; ina szakadtából rohant

egy percig, mire rájött, hogy fogalma sincs, hová megy. Fél térdre rogyott, a tüdeje égett, hátranézett, hogy követik-e. Felhúzta a bakancsot a lucskos zoknijára. Aztán felállt és átrohant két ház között, amíg ki nem ért az utcára.

Most már csak az lebegett a szeme előtt, hogy odaérjen a piros '89-es Camryjához, ami Amberék behajtóján parkolt, és hazamenjen, lefeküdjön. Még mindig félt – bármelyik pillanatban felbőghettek a szirénák –, de mivel eltávolodott a víztől és a röhejes betörése színhelyétől, ezért úgy érezte, a legrosszabban túl van. Megtapogatta a zsebét, hogy megvan-e a kulcsa, és sietve szedte a lábát a padkán – járda nem volt –, de nem futott, hogy ne tűnjön gyanúsnak, ha esetleg valaki nézné. Ment és ment, szégyellte, hogy gyalog van; nem találta a kocsiját, Amberék házát; biztos pont az ellenkező oldalon kötött ki a csónakkal. Majdnem fél óra keresés után, ami alatt megkerülte a fél tavat, nagy örömmel látta meg a kocsiját ott, ahol órákkal korábban leparkolt vele. A központi zár kattanása mélységesen megnyugtatta. Beült, az anyósülésen megtalálta a csomag piros Marlborót, egy szálát kirázott; elfordította a slusszkulcsot, de nem adta rá a gyújtást. Leengedte az ablakot, a pohártartóból kivett sárga öngyújtóval rágyújtott, és akkorát szívott a cigiből, mintha először venne rendesen levegőt azóta, hogy Amber elűnt a csónakból.

Indított, és amikor felkapcsolta a reflektort, akkor látta, hogy Amber ott áll a házuk küszöbén egy jókora pulóverben. A majdnem derékig érő sötétszőke haját leengedte. Adam reflexből leállította a motort, lekapcsolta a reflektort. Amber meztláb a kocsihoz ment, kinyitotta a jobb oldali ajtót, és beült. Vett magának egy cigaretta, rágyújtott és azt kérdezte, de úgy, mintha Adam csak pár percet késne egy találkozásióról, Hol voltál?

Adam agyát előntötte a vér. Azt csak nem vallhatta be, hogy félt, nem mondhatta el, hogy nem bírt el a csónakkal vagy hogy majd-nem egy másik nőt vont felelősségre egy másik házban. Magyarázatot követelt, Mi a fasz bajod van? Akartam egyet úszni, mondta Amber, és amikor Adam tovább erőltette, csak vállat vont és szívtá a cigit, a dohány elkeveredett a hajbalzsamjának illatával. Szórakozottan játszani kezdett Adam hajával.

A mostohafaterom régebben végtelen prédikációkat szokott tartani a vacsoránál. Most már alig mukkan meg, és különben se eszünk együtt. Szerintem depressziós, de rendszeren, terapeutához kéne mennie, a szüleidhez az Alapítványnál. Fura is, hogy most ilyen csendes, mert régebben a vacsora mindig egy kibaszott hosszú beszélgetés volt, vagyis nem beszélgetés, mert senki nem beszélt meg semmit, csak ő mondta a magáét. Néha kérdezett valamit öcsitől, de mintha kvízműsorban lenne: Mit mondtam, miért nehéz időszak ez a kereskedelmi repülésben? (Merthogy másvalaki találmányából szedte meg magát. Valami csavar, aminek nincs semmi súlya.) De öcsinek sose kellett válaszolni, mert a mostohafaterom megválaszolta a saját barom kérdését. A válasz tulajdonképpen mindenre Kína volt. Aztán tavaly nyáron egyik este, amikor anyám engedte, hogy sutytyomban igyak egy kis fehérbort, öcsi meg nem volt otthon, nekem nyomta a dumát az asztalnál, és nagyon az agyamra ment. Talán kicsit benyomtam vagy mert már idősebb vagyok és jobban látom anyám dolgait. Hogy mikén ment át, kezdve apámmal. Szóval hülyeséget csináltam, de azért baromi klassz is volt. Lassan, nagyon lassan elkezdtem leereszkedni a székben, úgy csúsztam ki belőle, ő meg ette a raviolit, és nyomta a süket dumáját. Anya már a konyhában volt, a mosogatógépet pakolta be; ő sose eszik. Nagy erő kellett ám olyan lassan lecsúszni. A sok hasprés. A sok meth (viccelek).

A táncban mindig azzal jönnek, hogy vizualizáljam a mozdulatot, amikor csinálom, és akkor azt vizualizáltam, hogy folyadék vagyok, lecsorgok a székről. Egészen lecsúsztam, szó szerint az asztal alá, és a mostohafaterom még mindig nem vett észre semmit, anyám meg bejött leszedni az asztalt, én meg próbáltam nem nevetni.

Vagy inkább nem sírni?, kérdezte Adam, és Amber ránézett.

Maximum azon, hogy milyen kibaszott szánalmas ez a tag. Vagy hogy, ja, hogy milyen anyámnak, aki a felesége. Hogy nem veszi észre, hogy a közönsége hazament, csak mondja meg mondja. Aztán hason csúszva átaraszolok az asztal alatt a szőnyegen, a lélegzetemet visszatartva ki a konyhába. Anyám abbahagyta a pakolást és a konyhasziget túlfelén van és nem lát és nagyon halkán felállok. A rózsaszín borát fogva az ablakon át a tavat nézi vagy inkább a saját tükrképét az üvegen, merthogy este van. Kiveszem az üveget a hűtőajtóból és teletöltök egy műanyag poharat és odamegyek hozzá vele és ő visszajön a Marsról és mondani akar nekem valamit de az újamat a számra teszem és azt súgom neki: Hallgasd. Halljuk, hogy a mostohafaterom magában van az étkezőben, és Ross Perotról magyaráz. (Ross Perot volt a mániája. Ross Perot meg Kína.) És anyám talán még nem érti a szitot de lábujjhegyen az ajtóhoz megyünk és benézünk az étkezőbe ahol a mostohafaterom csak beszél a levegőbe mint egy rádió és a röhögéstől a bor kis híján kijön az orromon. Ezer éve állunk ott, mire felnéz, mintha rajtakaptuk volna, hogy kiveri. A székemre néz, majd vissza ránk, és most anyámmal elkezdünk röhögni. Akkor jön az az elbaszott vigyora, ami szintiszta düh. Kábé hogy mertek kiröhögni, hülye picsák. De én mostohalánymosollyal válaszolok, és kitartom, kitartom. Farkasszemet nézünk, de kökeményen, és anyám nevetése már tök ideges, de aztán a mostohafaterom arca elernyed, és egy nagy poén az egész.